

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

бул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ПРОЄКТ

ВИСНОВОК

**щодо доцільності включення до порядку денного сесії
проекту Закону України про внесення змін до Закону України
«Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»
щодо відновлення позапланових заходів державного нагляду
(контролю) за дотриманням законодавства про працю в
частині виплати заробітної плати
(реєстр. № 15323)**

Відповідно до статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та доручення Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 8 липня 2026 року (протокол № ____) розглянув проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» щодо відновлення позапланових заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства про працю в частині виплати заробітної плати (реєстр. № 15323 від 11.06.2026), поданий народним депутатом України Гнатенком В.С.

Законопроектом пропонується частину третю статті 16 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», яка визначає підстави проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) у період дії воєнного стану, доповнити абзацами про проведення таких заходів:

«за зверненням фізичної особи (працівника) про порушення стосовно неї законодавства про працю в частині оплати праці, зокрема наявності заборгованості з виплати заробітної плати;

при настанні аварії, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання».

На думку автора законопроекту його прийняття дозволить відновити ефективний захист прав найманих працівників на своєчасну оплату праці.

Підтримуючи мету законопроекту щодо забезпечення конституційного права громадян на своєчасну оплату праці, Комітет вважає за доцільне висловити деякі зауваження щодо його положень, а саме такі.

1. У пояснювальній записці до проекту закону зазначено, що реалізація даної законодавчої ініціативи забезпечить «розблокування дієвого інструменту

державного контролю саме для випадків виникнення заборгованості» та «розширення переліку підстав для здійснення таких заходів».

Разом з тим слід звернути увагу, що частиною третьою статті 16 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» визначено, що позапланові заходи державного нагляду (контролю) у період дії воєнного стану здійснюються за наявності підстав, визначених абзацами п'ятим, восьмим, дев'ятим і десятим частини першої статті 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». До таких підстав, зокрема, віднесено:

- звернення фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави, з додаванням документів чи їх копій, що підтверджують такі порушення (за наявності);

- настання аварії, пожежі, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання.

Порівняльний аналіз чинних підстав і тих, що запропоновані проектом закону, свідчить про наявність певного дублювання положень. Більше того, чинні норми мають ширший спектр охоплення обставин, які є підставою для проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) у період дії воєнного стану, та поглинають передбачені проектом.

Як зазначає Державна служба України з питань праці, на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 10 квітня 2024 р. № 11600/0/1-24¹ Держпраці здійснює позапланові заходи державного нагляду (контролю) з питань додержання законодавства про працю в частині дотримання строків і першочерговості виплати заробітної плати щодо суб'єктів господарювання, стосовно яких наявна інформація про порушення строків виплати заробітної плати більше як за один місяць.

Крім того Держпраці зауважує, що за чинного нормативного регулювання внесення запропонованих законопроектом змін саме по собі не забезпечить досягнення його мети, оскільки особливості здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану визначаються також постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану».

Проте відповідні доручення Кабінету Міністрів України забезпечити приведення власних нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом у законопроекті відсутні.

2. У законопроекті використовується поняття «заборгованість з виплати заробітної плати», визначення якого міститься лише у Методологічних положеннях з організації державного статистичного спостереження «Стан

¹ Відповідно до абзацу восьмого частини першої статті 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» однією з підстав для проведення позапланового заходу державного нагляду (контролю) є доручення Прем'єр-міністра України.

виплати заробітної плати», затверджених наказом Державного комітету статистики України від 20.10.2011 № 264. Проте Кодекс законів про працю України, закони України «Про оплату праці», «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» та інші законодавчі акти у сфері праці вживають поняття «строки виплати заробітної плати», «порушення строків виплати заробітної плати», «строки оплати праці» тощо.

З огляду на зазначене термінологія законопроекту потребує приведення у відповідність до термінології вказаних законодавчих актів з метою уникнення неоднозначного трактування та застосування правових норм.

За результатами попереднього аналізу законопроекту на предмет наявності положень, що можуть стосуватися міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та права Європейського Союзу, який здійснено експертами проекту міжнародної технічної допомоги «Програма підтримки інтеграції України до ЄС (Ukraine2EU)», правовідносини, які планується врегулювати законопроектом № 15323, не регулюються правом ЄС та Угодою про асоціацію з ЄС.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює зауваження до поданого законопроекту.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує законопроект.

Міністерство фінансів України зазначає, що у межах компетенції зауважень до законопроекту не має.

Міністерство юстиції України в межах компетенції повідомляє про відсутність пропозицій та зауважень до проекту закону. Водночас зазначає, що для вироблення остаточної позиції щодо проекту закону слід враховувати позицію Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України.

Державна служба України з питань праці висловлює зауваження та пропозиції до законопроекту.

Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні висловлює зауваження та пропозиції до законопроекту.

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні вважає, що сфера правових відносин, яку пропонує врегулювати розробник законопроектом № 15323, не потребує додаткового правового врегулювання.

Національна тристороння соціально-економічна рада повідомляє, що стороною роботодавців Національної тристоронньої соціально-економічної ради проект закону опрацьований, пропозиції та зауваження до нього відсутні. Крім того НТСЕР надає пропозиції профспілкової сторони.

Враховуючи вищезазначене, а також висловлені зауваження і пропозиції учасників засідання Комітету та результати обговорення положень проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» щодо відновлення позапланових заходів державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю в

частині виплати заробітної плати (реєстр. № 15323), поданого народним депутатом України Гнатенком В.С., Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив висновок та рекомендує Верховній Раді України зазначений законопроект....

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено Голову Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Третякову Г.М.

Голова Комітету

Галина Третякова